

Tractament de dades en centres educatius

Tema 3

Índex

1. Introducció.....	3
2. Conceptes bàsics.....	3
3. Principis de protecció de dades.....	8
3.1 Legitimació per al tractament de dades.....	8
3.2 Principi de qualitat de les dades.....	9
4. Tractament de dades pels centres educatius.....	13
4.1 Tipologia de dades.....	14
4.2 Procediment de recollida.....	15
4.3 Tractament de les dades dels alumnes. Publicació de dades.....	18
4.4 Qualificacions.....	20
4.5 Accés a la informació de l'alumnat.....	20
4.6 Comunicacions de dades d'alumnat.....	22
5. Tractament de les imatges dels alumnes.....	25
5.1 Enregistrament d'imatges durant activitats escolars.....	27
5.2 Enregistrament i difusió d'imatges en esdeveniments organitzats i celebrats en els centres educatius.....	27
5.3 Enregistrament d'imatges d'activitats desenvolupades fora del centre escolar.....	28
6. Tractament de dades en Internet.....	28
6.1 Utilització de plataformes educatives.....	28
6.2 Publicació de dades en la web dels centres.....	31
6.3 Publicació de dades en xarxes socials.....	32
7. Certificats del Registre Central de delinqüents sexuals.....	33
8. Videovigilància.....	33
9. Tractament de dades per les AMPA.....	34
10. Drets en matèria de Protecció de Dades.....	35
10.1 Dret d'accés.....	36
10.2 Dret de rectificació.....	37
10.3 Dret de cancel·lació.....	38
10.4 Dret d'oposició.....	38
11. Principals novetats del Reglament General de Protecció de Dades que afecten al Sector Educatiu.....	38
12. Marc normatiu.....	40
13. Clàusules informatives sobre tractament de dades personals.....	42
14. Bibliografia.....	45
15. Autoria.....	46

1. Introducció

Els centres educatius exerceixen un paper clau en el desenvolupament i progrés de la societat. Tenen encomanada la funció docent i orientadora dels alumnes, la qual cosa exigeix el tractament de les seues dades personals al costat dels d'altres col·lectius com a pares, tutors o professors. Des del moment de la sol·licitud de plaça en un centre, la fase de matrícula, la gestió d'expedients acadèmics, de beques o d'ajudes, fins als serveis de menjador, transport, etc. inherents al funcionament del sistema educatiu; així com per a l'engegada i desenvolupament d'activitats extraescolars.

Els centres educatius, en la seua tasca de fer efectiu el dret fonamental a l'educació que constitueix la seua raó de ser, també han d'observar el dret fonamental a la protecció de les dades de caràcter personal que, com que no constitueix la seua activitat principal, a vegades genera dubtes sobre la interpretació i aplicació de la seua regulació. Desitgem que l'estudi d'aquest tema responga a les preguntes més habituals.

El Reglament General de Protecció de Dades (RGPD) que serà aplicable a partir del 25 de maig de 2018, en alguns aspectes, com els conceptes, principis o drets dels interessats, conserva els de la regulació actualment aplicable, però modifica alguns altres i conté noves obligacions que hauran de ser complides pels subjectes obligats segons les seues circumstàncies.

Actualment es troba en tramitació una nova Llei Orgànica de Protecció de Dades que motivarà l'actualització d'aquest curs, adaptant-ho a la normativa específica tant del Reglament europeu com de la futura Llei Orgànica de Protecció de Dades que s'aprove. És per açò que els continguts no s'han de prendre com a estàtics i inalterables, sinó dinàmics, revisables i actualitzables.

Confiam que l'ús responsable d'Internet aconseguisca el seu ple desenvolupament com a matèria en el currículum de cada etapa educativa. Només llavors podrem constatar l'avanç qualitatiu i quantitatiu en la protecció del dret fonamental a la protecció de dades per part de la comunitat educativa.

2. Conceptes bàsics

Què és una dada de caràcter personal?

Una dada de caràcter personal és qualsevol informació alfanumèrica, gràfica, fotogràfica, acústica o de qualsevol altre tipus concernent a persones físiques identificades o identificables. Encara que no estiga associada a una identitat, és una dada de caràcter personal si a través d'aquesta informació es pot **identificar o individualitzar dins d'un col·lectiu** a una persona sense esforços desproporcionats.

Dades especialment protegides

Les dades especialment protegides revelen circumstàncies o informació de les persones sobre la seua esfera més íntima i personal. Requereixen que se'ls preste una especial atenció i s'adopten les mesures tècniques i organitzatives necessàries per a evitar que el seu tractament origine lesions en els drets i llibertats dels titulars de les dades.

Formen part d'aquesta categoria de dades personals aquells que:

- Revelen ideologia, afiliació sindical, religió i creences.
- Facen referència a l'origen racial, a la salut i a la vida sexual.
- Es referisquen a la comissió d'infraccions penals o administratives.

En l'àmbit educatiu és freqüent, sobretot, el tractament de dades relatives a la salut física o mental dels alumnes, inclosa la prestació de serveis d'atenció sanitària que revelen informació sobre el seu estat de salut.

El Reglament General de Protecció de Dades denomina a les dades especialment protegides com a "categories especials de dades", incloent-hi de forma específica en aquestes categories les dades biomètriques i les dades genètiques.

Casos pràctics i exemples

- 1 Els centres educatius recapten en molts casos, a través dels seus serveis mèdics o farmàcies, dades de salut relacionats amb les lesions o malalties que pogueren patir els alumnes durant la seua estada en el centre.
- 2 També arrepleguen dades de salut dels alumnes per a l'exercici de la funció educativa, discapacitats físiques o psíquiques, per exemple de la síndrome TDAH.
- 3 Per a prestar el servei de menjador també és necessari recaptar dades de salut que permeten conèixer els alumnes que són celíacs, diabètics o que pateixen al·lèrgies alimentàries.
- 4 També són dades de salut els continguts en els informes psicopedagògics dels alumnes.

5 No té la consideració de categoria especial de dades o dades sensibles el que un alumne curse l'assignatura de religió, ja que el fet de cursar la mateixa no implica revelació de la seua confessió religiosa.

De qui són les dades de caràcter personal?

Les dades de caràcter personal són dels afectats o interessats: alumnes, pares, tutors, professors o personal d'administració i serveis.

Cada persona és titular de les seues respectives dades de caràcter personal.

Què és un fitxer?

Un fitxer és tot conjunt estructurat de dades personals, accessibles conformement a criteris determinats, ja siga centralitzat, descentralitzat, repartit de forma funcional o geogràfica o tractat de forma manual o automàtica.

El **RGPD** suprimeix l'obligació de notificar els fitxers a l'Agència Espanyola de Protecció de Dades i a les autonòmiques, i se centra en les activitats del tractament.

Casos pràctics i exemples

Relació de fitxers declarats per la CEICE (Conselleria d'Educació, Investigació, Cultura i

Esport):

- Alumnes
- Alumnes estès
- Pràctiques formatives
- Usuaris sistema d'informació
- Personal docent
- Personal docent estès
- Gestió administrativa
- Gestió patrimonial
- Prevenció de riscos laborals
- Beques
- Alumnes universitaris
- Videovigilància

Qui és el responsable del tractament de dades?

El responsable del tractament és la persona física o jurídica, pública o privada, que decideix sobre la finalitat, contingut i ús d'aquest, bé per decisió directa o perquè així li ve impost per una norma legal.

Quan es tracte de **centres educatius públics**, el responsable del tractament és la conselleria competent en matèria d'educació.

Quan es tracta **de centres concertats i privats** els responsables del tractament de les dades seran els mateixos centres.

Qui és l'encarregat del tractament de dades?

L'encarregat del tractament és la persona física o jurídica, autoritat pública, servei o un altre organisme que tracte dades personals per compte del responsable del tractament.

En determinats casos, els centres educatius per a complir les seues funcions necessiten comptar amb la col·laboració d'altres persones o entitats que no formen part de la seua organització, per exemple, per al servei de menjador, servei mèdic, transport o per a la realització d'activitats extraescolars.

Aquestes persones i entitats per a prestar els seus serveis també tracten les dades de caràcter personal dels alumnes i dels seus pares o tutors, però ho fan per encàrrec del responsable del tractament, és a dir del centre o de l'Administració educativa.

Les empreses que realitzen aquest tipus de serveis tenen, en relació amb el tractament de dades personals que realitzen, la consideració d'encarregats de tractament.

És necessari que el tractament de dades que implica la prestació del servei es regisca per un contracte que haurà d'incloure les garanties adequades:

- L'obligació de l'encarregat del tractament de tractar les dades únicament conforme a les instruccions del centre o Administració educativa que ostente en cada cas la condició de responsable del tractament.
- Que les dades no s'utilitzaran per a finalitats diferents de les previstes en el contracte, ni es comunicaran a altres persones, ni tan sols per a la seua conservació.
- Les mesures de seguretat a implantar per l'encarregat del tractament.
- La devolució de les dades al centre o a l'Administració educativa que siga responsable o a l'encarregat del tractament que aquesta designe o, en defecte d'açò, la seua destrucció una vegada finalitzat el contracte.

No es consideren encarregats del tractament a les persones físiques que tinguen accés a les dades personals en la seua condició d'empleats del centre o de l'Administració educativa que són els responsables del tractament.

El Reglament General de Protecció de Dades estableix un deure de diligència en l'elecció de l'encarregat del tractament i un contingut més detallat del contracte.

Casos pràctics i exemples

- 1 Les empreses que siguin contractades pel centre o l'Administració educativa per a prestar els serveis de menjador, servei mèdic, transport escolar o el de seguretat tenen la consideració d'encarregats del tractament de dades personals.
- 2 L'equip directiu del centre, els professors, o el personal d'administració i serveis del centre educatiu no són encarregats del tractament.

Què s'entén per cessió de dades?

La cessió de dades suposa la seua revelació a una persona diferent del seu titular.

Els destinataris o cessionaris de les dades seran les persones físiques o jurídiques, autoritats públiques, serveis o altres organismes als quals se'ls comuniquen. Els titulars de les dades no són mai els cessionaris de les seues pròpies dades, encara que no s'hagen obtingut d'ells.

Tanmateix, no es consideren cessions de dades les comunicacions de les dades dels alumnes a les empreses que tinguen la condició d'encarregats del tractament, conforme al que s'indica en l'apartat anterior.

Casos pràctics i exemples

- 1 Quan es transfereixen les dades dels alumnes d'un centre a un altre amb motiu d'un canvi de matrícula o es comuniquen a les associacions de mares i pares (AMPA) o als Serveis Socials o Sanitaris, Jutges, Tribunals, Cossos i Forces de Seguretat es produeix una cessió de dades.
- 2 En canvi, no són cessions de dades les comunicacions de les dades dels alumnes a les empreses perquè, en nom i previ contracte amb el centre o l'Administració educativa, presten serveis, per exemple, de menjador, metge o transport.

Quan es produeix una transferència internacional de dades?

Sempre que les dades personals s'envien fora de l'àmbit d'Espai Econòmic Europeu (EEE), que comprèn tots els Estats membres de la Unió Europea, més Noruega, Islàndia i Liechtenstein, es produeix una transferència internacional de dades, ja es realitzi perquè el destinatari de les dades preste un servei al centre educatiu o perquè els tracte per a una finalitat pròpia.

Casos pràctics i exemples

- 1 Es realitzen transferències internacionals de dades quan es contracten serveis de cloud computing en els quals, per exemple, l'allotjament de dades es realitza en servidors fóra de l'EEE, o quan es comuniquen a centres educatius establits en països fora d'aquest àmbit per a realitzar intercanvis d'alumnes o períodes de formació.
- 2 No són transferències internacionals de dades les que es realitzen amb destinació a Estats de la Unió Europea o de l'EEE, encara que aquestes transmissions hauran de complir els requisits establits per la Llei per a la validesa de les cessions de dades o la contractació d'un encarregat del tractament.

3. Principis de protecció de dades

3.1 Legitimació per al tractament de dades

El tractament de dades personals necessita estar legitimat. Per exemple, es poden tractar les dades si els seus titulars presten el seu consentiment previ. Quan el titular de les dades és un menor de 14 anys, o en els supòsits en què així s'exigira per la Llei si fóra major d'aqueixa edat, el consentiment haurà de prestar-se pels seus pares o tutors.

El Reglament europeu estableix en 16 anys l'edat límit per a prestar el consentiment, encara que els Estats de la Unió Europea podran reduir-ho fins a un mínim de 13 anys, edat que s'estableix en la nova Llei Orgànica de Protecció de Dades, encara en tramitació, per a poder prestar el consentiment.

El consentiment per a tractar dades personals es pot revocar en qualsevol moment, però la revocació no assortirà efectes retroactius i s'ha d'informar d'açò als interessats. Quan el tractament es base en el consentiment, correspon al responsable del tractament la prova de la seua existència.

Però a més del consentiment, existeixen altres possibles bases que legitimen el tractament de dades sense necessitat de comptar amb l'autorització del seu titular. La principal d'elles és la referida als supòsits en què una norma amb rang de Llei autoritze el tractament o fins i tot obligue al responsable a dur-ho a terme.

També serà legítim el tractament de dades quan siga necessari per al desenvolupament i execució d'una relació jurídica entre el responsable i l'afectat, o per a la satisfacció d'un interès legítim del responsable sempre que aquest interès no prevalga sobre els drets i llibertats dels afectats, en particular quan aquests siguen xiquets.

Els centres docents estan legitimats per la Llei Orgànica d'Educació de 2006 (LLOE) per al tractament de les dades en l'exercici de la funció educativa. També estan legitimats per al desenvolupament i execució de la relació jurídica que es produeix amb la matriculació de l'alumne en un centre, així com pel consentiment dels interessats, o dels seus pares o tutors si són menors de 14 anys, o per l'existència en els centres privats d'interessos legítims que, prèvia ponderació amb els drets i llibertats dels afectats, es considere que prevalen sobre aquests.

Casos pràctics i exemples	
1	La LOE autoritza als centres educatius a recaptar i tractar les dades dels alumnes i dels seus pares o tutors quan siga necessari per a l'acompliment de la funció docent i orientadora.
2	Al marge d'aquesta funció, els centres educatius també podran dur a terme el tractament de dades personals quan: <ul style="list-style-type: none"> • siga necessari per al compliment de la relació jurídica que s'establisca amb la matrícula. • es dispose del consentiment dels interessats. • pugui existir un interès legítim que prevalga sobre els drets i llibertats dels interessats.
3	El tractament de dades de caràcter personal ha de ser lícit, és a dir, ha de respondre a alguna de les circumstàncies que legitimen el seu tractament i observar els principis de protecció de dades simultàniament.

3.2 Principi de qualitat de les dades

Les dades han de ser tractades de manera lícita, lleial i transparent en relació amb el seu titular. No es poden arreplegar ni tractar més dades personals que els estrictament necessaris per a la finalitat perseguida en cada cas (com l'educació i orientació dels alumnes o el compliment de relacions jurídiques o, si escau, la divulgació i difusió dels centres i de les seues activitats). És a dir, han de respondre a una finalitat legítima, no es poden recaptar de manera fraudulenta i la seua utilització ha de ser coneguda pels titulars.

Les dades hauran de ser exactes i estar actualitzats. S'hauran de suprimir o actualitzar les dades que no són correctes.

Casos pràctics i exemples

- 1 No serà necessari arreplegar les dades del lloc de naixement de les mares i pares dels alumnes.
- 2 Quan les dades s'arrepleguen directament de l'interessat en el formulari de reserva de plaça o de matriculació es presumeixen exactes.
- 3 Si es van arreplegar dades per a realitzar la matrícula, no es podran utilitzar per a finalitats diferents de l'exercici de la funció educativa, com la publicació de fotografies dels alumnes en la web del centre o la comunicació de les seues dades a museus o empreses per a organitzar visites, llevat que s'haja recaptat el consentiment dels alumnes o dels seus pares o tutors després d'haver-los informat d'açò.

3.3 Transparència i informació

Quan es recapten o s'obtenen les dades dels interessats, tot i que no siga necessari el seu consentiment, els centres educatius han de facilitar-los informació dels següents extrems:

- de l'existència d'un fitxer o tractament de dades personals,
- de la finalitat per a la qual es recapten les dades i la seua licitud, per exemple, per a l'exercici de la funció educativa, o per a difondre i donar a conèixer les activitats del centre,
- de l'obligatorietat o no de facilitar les dades i de les conseqüències de negar-se,
- dels destinataris de les dades,
- dels drets dels interessats i on exercitar-los,
- de la identitat del responsable del tractament: el centre o l'Administració educativa.

El **RGPD** amplia la informació que ha de facilitar-se als titulars de les dades quan es recapten d'ells mateixos, afegint les dades de contacte del delegat de protecció de dades, el termini de conservació o els criteris per a determinar-ho. Aquesta comunicació ha de realitzar-se de forma concisa, transparent, intel·ligible i de fàcil accés, en llenguatge clar i senzill, especialment quan es dirigeixca als xiquets.

Casos pràctics i exemples

- 1 La informació es pot facilitar, per exemple, en emplenar els formularis d'admissió dels alumnes en els centres.

3.4 Mesures de seguretat

Els centres i les Administracions educatives, com a responsables dels tractaments de dades personals que realitzen, han d'adoptar una sèrie de mesures de seguretat, de caràcter tècnic i organitzatiu, que garantisquen la seguretat de les citades dades, és a dir, la seua integritat i confidencialitat i la protecció enfront del tractament no autoritzat o il·lícit i contra la seua pèrdua, destrucció o dany accidental.

En l'actualitat, el Reglament de desenvolupament de la LOPD, en el seu Títol VIII, configura un catàleg de mesures de seguretat en tres nivells (bàsic, mitjà i alt) en funció del tipus de dades, de qui siga el responsable del tractament i de la finalitat per a la qual es tracten.

A més, les Administracions educatives hauran de complir, si escau, amb els principis bàsics i requisits mínims que permeten una protecció adequada de la informació de conformitat amb l'establert en l'Esquema Nacional de Seguretat (Reial decret 3/2010, de 8 de gener, pel qual es regula l'Esquema Nacional de Seguretat en l'àmbit de l'Administració Electrònica).

El RGPD, tanmateix, no estableix un catàleg de mesures de seguretat a aplicar, sinó que parteix de les següents premisses:

1. En primer lloc, relacionat amb el principi de responsabilitat activa, els responsables han de realitzar una valoració del risc dels tractaments que realitzen, a fi d'establir què mesures s'han d'aplicar i com fer-ho.
2. En segon lloc, i en funció dels riscos detectats en l'anàlisi realitzada anteriorment citada, els responsables i encarregats han d'adoptar les mesures de seguretat, tenint en compte:
  - el cost de la tècnica
  - els costos d'aplicació
  - la naturalesa, abast, context i finalitats del tractament
  - els riscos per als drets i llibertats

Així mateix, el RGPD preveu que cada responsable, centre o Administració educativa haurà de mantenir documentació relativa a les activitats de tractament efectuades sota la seua responsabilitat que incloga, quan siga possible, una descripció general de les mesures de seguretat adoptades tenint en compte l'estat de la tècnica, els costos d'aplicació, i la naturalesa, l'abast, el context i les finalitats del tractament, així com els riscos de probabilitat i gravetat variables per als drets i llibertats de les persones físiques.

Els centres i les Administracions educatives, com a responsables del tractament, prendran mesures per a garantir que qualsevol persona que actue sota la seua autoritat i tinga accés a dades personals només pugua tractar aquestes dades en l'exercici de les funcions que tinga assignades.

Per a ampliar:

En [la web de l'Agència Espanyola de Protecció de Dades](#) es troben disponibles diverses eines d'ajuda per a facilitar el compliment de les obligacions arrellegades en la Llei Orgànica de Protecció de Dades (LOPD) i el seu Reglament de desenvolupament (RLOPD).

A més, es pot accedir als següents recursos en matèria de seguretat de la informació:

- [Web del Centre Criptològic Nacional \(CCN-CERT\)](#) i, en concret, l'apartat dedicat a la 'Gestió d'incidents', dirigit fonamentalment a les Administracions públiques i en el qual s'ofereixen diversos recursos relacionats amb la seguretat de la informació, tals com la notificació d'incidències de seguretat, eines d'anàlisi de riscos i diversos recursos orientats al compliment de l'Esquema Nacional de Seguretat per les Administracions públiques, sistemes classificats i empreses d'interès estratègic per al país. Bona part dels seus serveis (formació, informes, guies, eines, etc.) estan publicats en aquest portal i són de lliure disposició.
- [Web de l'Institut Nacional de Ciberseguridad \(INCIBE\)](#) i l'Oficina de Seguretat de l'Internauta (OSI), on es troben disponibles eines per a l'autodiagnòstic i la formació sobre ciberseguretat.

3.5 Deure secret

Totes les persones que tinguen accés a dades de caràcter personal estan obligades a guardar secret sobre aquests.

Aquest deure secret és essencial per a garantir el dret fonamental a la protecció de dades i és d'obligat compliment per a totes les persones que presten els seus serveis en els centres i Administracions educatives -docents, personal administratiu o de serveis auxiliars-, en relació amb les dades de caràcter personal als quals accedisquen.

A més, el deure secret subsisteix fins i tot una vegada finalitza la relació amb el responsable o amb l'encarregat

de tractament.

3.6 Cancel·lació de dades

Un dels principis de protecció de dades és el que fa referència al mateix temps que han de conservar-se les dades de caràcter personal per part dels responsables del tractament.

Com a regla general, es conservaran pel temps estrictament necessari per a les finalitats per a les quals es van recaptar i per a fer front a les responsabilitats que es pogueren derivar del seu tractament, de manera que quan hagen deixat de ser necessaris o pertinents per a aquesta finalitat haurà de produir-se la cancel·lació d'aquests.

La cancel·lació dóna lloc al bloqueig de les dades, que no implica el seu esborrat material sinó la seua identificació amb la finalitat d'impedir el seu ulterior procés o utilització, excepte per a posar-los a disposició únicament de les Administracions públiques, Jutges i Tribunals per a la

determinació de possibles responsabilitats nascudes del tractament i només durant el termini de prescripció d'aquestes, limitant-se en aquest cas l'accés a persones amb la màxima responsabilitat. Compliment aquest termini ha de procedir-se a la seua destrucció, per al que s'hauran d'utilitzar mitjans que asseguren que no puguen accedir a les dades tercers no autoritzats.

El temps que s'han de conservar les dades serà el que establisquen les disposicions aplicables o, si escau, les relacions contractuals entre els interessats i els centres educatius. Donada la pluralitat de fitxers i finalitats per a les quals es recapten i tracten les dades, no es pot establir un determinat termini, si bé hauran de mantenir-se en tant que puguen ser necessaris per a l'exercici d'alguna acció per part dels alumnes, per la qual cosa resultaria precís definir l'abast de les responsabilitats dels centres educatius en relació amb el contingut i custòdia de les dades.

Casos pràctics i exemples

- 1 Les dades incloses en els processos d'admissió seran cancel·lats una vegada finalitzats els procediments administratius i judicials de reclamació.
- 2 Els exàmens dels alumnes no haurien de mantenir-se més enllà de la finalització del període de reclamacions.
- 3 Les dades de l'expedient acadèmic, en canvi, han de ser conservats, ja que poden ser sol·licitats pels alumnes amb posterioritat a la finalització dels seus estudis.

4. Tractament de dades pels centres educatius

Quines dades poden recaptar els centres educatius?

La LOE legitima als centres a recaptar dades de caràcter personal per a la funció docent i orientadora dels alumnes en referència a:

- L'origen i ambient familiar i social.
- Les característiques o condicions personals.
- El desenvolupament i resultats de la seua escolarització.
- Les circumstàncies el coneixement de les quals siga necessari per a educar i orientar als alumnes.

Per tant, la LOE legitima als centres educatius per a recaptar i tractar les dades dels alumnes i dels seus pares o tutors, incloent-hi també les categories especials de dades, com els de salut o de religió, quan anaren necessaris per a l'acompliment de la funció docent i orientadora.

Però també cal tenir en compte una sèrie de cauteles:

- Les dades personals no podran usar-se per a finalitats diferents de l'educatiu (funció docent i orientadora).

- El professorat i resta del personal que accedisca a les dades personals dels alumnes o de les seues famílies està sotmès en deure guardar secret.

4.1 Tipologia de dades

Es poden recaptar dades sobre la situació familiar dels pares dels alumnes?

Els centres educatius poden recaptar la informació sobre la situació familiar dels alumnes. Aquesta informació ha d'estar actualitzada i els progenitors han d'informar els centres sobre qualsevol modificació.

Casos pràctics i exemples

- 1 Si els pares de l'alumne estan separats o divorciats, ha de recaptar-se informació sobre qui ostenta la pàtria potestat, si tots dos o un només, i qui ostenta la guarda i custòdia. També de qui són les persones autoritzades a arregar a l'alumne.

Es poden recaptar dades de salut?

En la mesura en què siguen necessaris per a l'exercici de la funció educativa. Es poden distingir els següents moments:

- En la matriculació de l'alumne: discapacitats, malalties cròniques, TDAH, intoleràncies alimentàries o al·lèrgies.
- Durant el curs escolar: el tractament mèdic que reba un alumne a través del servei mèdic o d'infermeria del centre o els informes de centres sanitaris als quals se li haja traslladat com a conseqüència d'accidents o indisposicions patides en el centre o els informes dels equips d'orientació psicopedagògica.

Es poden recaptar dades biomètriques?

La normativa de protecció de dades exigeix que les dades que es recaptin siguen adequats, pertinents i no excessius. Han de respondre al principi de proporcionalitat, açò és, que siguen idonis per a la finalitat que es pretén aconseguir amb la seua recollida, que no hi haja altres mitjans menys intrusius per a açò i que del seu tractament es deriven més beneficis per a l'interès general que perjudicis sobre altres béns i valors.

Tenint en compte la intromissió en la intimitat de les persones que el tractament d'aquest tipus de dades pot ocasionar, l'Agència Espanyola de Protecció de Dades ha admès la utilització de l'empremta dactilar per a finalitats com el control d'accés al servei de menjador en centres escolars amb un gran nombre d'alumnes, sempre que s'adopten mesures que reforcen la confidencialitat de les dades com la conversió de la petjada a un algorisme, el xifrat de la

informació, la vinculació a una dada diferent de la identificació directa de l'alumne o la limitació dels protocols d'accés a les dades.

El RGPD inclou a les dades biomètriques dins de les categories especials de dades.

Es poden recaptar imatges dels alumnes per a l'expedient acadèmic?

Entre les dades que poden recaptar els centres educatius per a l'exercici de la funció docent i orientadora sense consentiment dels alumnes es poden incloure les seues fotografies a l'efecte d'identificar a cada alumne en relació amb el seu expedient.

Es poden recaptar dades per a finalitats diferents de la funció pròpiament educativa?

Al marge de la funció educativa, els centres poden recaptar dades per a altres finalitats legítimes, com pot ser la gestió de la relació jurídica derivada de la matriculació dels alumnes, o donar a conèixer l'oferta acadèmica, participar amb els alumnes en concursos educatius o oferir serveis esportius, d'oci o culturals. En aquests casos, es podran recaptar bé com a conseqüència de la relació jurídica establida amb la matrícula o si intervé el consentiment previ dels alumnes o dels seus pares o tutors.

A més, amb caràcter previ a l'obtenció del consentiment, s'ha de complir amb el dret d'informació dels titulars de les dades o als seus pares o tutors si són menors de 14 anys, com s'especifica en l'apartat 2.3 sobre Transparència i informació.

4.2 Procediment de recollida

Quan es recaptin dades personals, és necessari informar els interessats?

Sempre és necessari informar els interessats, encara que no siga necessari obtenir el seu consentiment. Els centres i les Administracions educatives han d'informar dels extrems que s'indiquen en l'apartat 2.3 sobre Transparència i informació.

Deuen els pares facilitar les dades al centre educatiu?

La LOE estableix que els pares o tutors i els mateixos alumnes hauran de col·laborar en l'obtenció de la informació necessària sense la qual no seria possible el desenvolupament de la funció educativa, estant els centres exceptuats de sol·licitar el consentiment previ en relació a aquelles dades de caràcter personal que siguen necessaris per a aquesta finalitat.

També han de facilitar les dades necessàries per al compliment de la relació jurídica que s'estableix amb la matrícula.

En els casos en els quals és necessari el consentiment dels alumnes o dels seus pares o tutors, quan i com cal recaptar-ho?

El consentiment, quan és la causa que legitima el tractament, s'ha d'obtenir amb caràcter previ a la seua recollida. Es pot incloure en el mateix imprès o formulari en el qual es recaptin les dades.

El consentiment ha de ser inequívoc i específic, corresponent al centre o a l'Administració educativa acreditar la seua existència.

Per a les dades que facen referència a l'origen racial, a la salut i a la vida sexual el consentiment ha de ser exprés, i si les dades revelen ideologia, afiliació sindical, religió o creences el consentiment ha de prestar-se per escrit.

El RGPD no estipula que el consentiment per al tractament d'aquestes dades haja de ser prestat per escrit, però exigeix una declaració o una clara acció afirmativa de l'interessat, sense que es puga entendre prestat de manera tàcita.

Resulta suficient amb què el consentiment s'obtinga una sola vegada, sempre que el tractament de les dades responga a la informació que sobre aquest tema s'haja facilitat.

El consentiment es pot recaptar en el mateix imprès de recollida de les dades.

Casos pràctics i exemples

- 1 Hi hauria prou què el consentiment es preste al començament de cada curs, sense que siga necessari recaptar-ho novament en cada activitat de tractament sempre que responga a la mateixa finalitat, per exemple, per als esdeveniments que organitze el centre.

Poden els professors arreplegar dades personals directament dels alumnes?

Sense perjudici de les dades personals recaptades pels centres o les Administracions educatives en matricular-se els alumnes, i que són facilitats als professors per a l'exercici de la funció docent, quan aquests recaptin altres dades de caràcter personal, com a enregistraments d'imatges o so amb la finalitat d'avaluar els seus coneixements o altres dades relacionades amb la realització d'aquests exercicis, o els resultats de la seua avaluació, estarien legitimats per a fer-ho, en el marc de les instruccions, protocols o règim intern que el centre o l'Administració educativa haja adoptat.

Poden els professors sol·licitar dades dels pares dels alumnes?

Les dades dels pares dels alumnes es recaptin pels centres en estar legitimats per a açò per la LOE, a la informació dels quals podran tenir accés els professors si la necessitaren per a l'exercici de la docència.

Tanmateix, si es donara alguna circumstància en la qual els professors necessitaren conèixer les dades dels pares dels alumnes, com podria ser davant situacions de risc, i no disposaren d'ells, estarien igualment habilitats per a recaptar-los dels alumnes.

Pot un centre educatiu accedir al contingut de dispositius electrònics dels alumnes, com els sistemes de missatgeria instantània (WhatsApp) o xarxes socials?

Donada la informació que es conté en els dispositius amb accés a Internet, així com la traçabilitat que es pot realitzar de la navegació efectuada pels usuaris, l'accés al contingut d'aquests dispositius dels alumnes, incloent-hi la seua clau, suposa un accés a dades de caràcter personal que requereix el consentiment dels interessats o dels seus pares o tutors si es tracta de menors de 14 anys.

Tanmateix, en situacions en les quals poguera estar present l'interès públic, com quan es pose en risc la integritat d'algun alumne (situacions de ciberassetjament, sexting, grooming o de violència de gènere) el centre educatiu podria, prèvia ponderació del cas i conforme al protocol que tinga establert, accedir a aquests continguts sense el consentiment dels interessats.

Poden els professors crear grups amb aplicacions de missatgeria instantània amb els alumnes?

Amb caràcter general, les comunicacions entre els professors i els alumnes han de tenir lloc dins de l'àmbit de la funció educativa i no dur-se a terme a través d'aplicacions de missatgeria instantània.

Si calgués establir canals específics de comunicació, haurien d'emprar-se els mitjans i eines establides pel centre educatiu i posades a la disposició d'alumnes i professors (per exemple, àrees específiques en la intranet del centre o ús de plataformes que complisquen els requisits que es veuran més endavant) o per mitjà del correu electrònic.

En situacions concretes, com la realització d'una tasca o treball específic, per exemple amb motiu de la participació en un concurs escolar, o de reforç que anaren necessàries, es podrien crear amb caràcter excepcional, sent aconsellable la participació en el grup d'un tercer, pare o mare dels alumnes.

Poden els professors crear grups amb aplicacions de missatgeria instantània perquè siguin membres els pares dels alumnes de la seua classe?

Com a qüestió prèvia, i com succeeix en el cas anterior, les comunicacions entre els professors i els pares dels alumnes han de dur-se a terme a través dels mitjans posats a la disposició de tots dos per l'Administració i el centre educatiu. Excepcionalment, i sempre que es comptés amb el consentiment dels pares, seria possible la creació d'aquests grups, dels quals només formarien part els pares que hagueren consentit a açò. En tot cas, seria preferible que els grups anaren gestionats pels mateixos pares (per exemple, a través d'un delegat) i la incorporació al grup no depengués directament dels professors.

Poden els professors gravar imatges dels alumnes i difondre-les a través d'aplicacions de missatgeria instantània als pares?

No es permet l'enregistrament d'imatges com a part de l'exercici de la funció educativa de la qual és responsable el centre docent. Tanmateix, en aquells casos en els quals l'interès superior del menor estigués compromès, com en cas d'accidents o indisposicions en una excursió escolar, i amb la finalitat d'informar i tranquil·litzar als pares, titulars de la pàtria potestat, es podrien captar les imatges i enviar-li-les. També seria possible en els grups generats a través d'aplicacions de missatgeria instantània relacionats amb l'específica situació de l'alumne, als quals s'ha fet referència en la pregunta anterior.

4.3 Tractament de les dades dels alumnes. Publicació de dades

En l'exercici de la funció que tenen assignada els centres educatius han de donar publicitat a informació personal derivada de diverses accions o activitats per a les quals els legitima la Llei.

Pot un centre donar publicitat a les llistes d'alumnes admesos?

El centre necessita informar sobre els alumnes que han sigut admesos en la mesura en què l'admissió es realitza mitjançant un procediment de concurrència competitiva en el qual es valoren i puntuen determinades circumstàncies.

Tanmateix, la publicitat haurà de realitzar-se de manera que no supose un accés indiscriminat a la informació, per exemple, publicant la relació d'alumnes admesos en els taulers d'anuncis a l'interior del centre o en una pàgina web d'accés restringit als qui hagen sol·licitat l'admissió.

Aquesta publicació haurà d'arreglar només el resultat final del barem, no resultats parcials que puguin respondre a dades o informació sensible o posar de manifest la capacitat econòmica de la família.

Aquesta informació, tanmateix, estarà disponible per als interessats que exerciten el seu dret a reclamar.

Quan ja no siguin necessaris aquests llistats, cal retirar-los, sense perjudici de la seua conservació pel centre a fi d'atendre les reclamacions que pogueren plantejar-se.

En cas de situacions de violència de gènere, es pot oposar un alumne a la publicació de la seua admissió en els llistats d'un centre educatiu?

La norma específica sobre mesures de protecció integral de violència de gènere estableix que en actuacions i procediments relacionats amb la violència de gènere es protegirà la intimitat de les víctimes; especialment, les seues dades personals, les dels seus descendents i les de qualsevol altra persona que estiga sota la seua guarda o custòdia. En conseqüència, els centres educatius hauran de procedir amb especial cautela a tractar les dades dels menors que es veguen afectats per aquestes situacions.

De conformitat amb l'article 6.4 de la LOPD, l'alumne es pot oposar a la publicació de la seua admissió en un centre educatiu si s'al·leguen motius fonamentats i legítims relatius a la seua concreta situació personal, com, per exemple, raons de seguretat per ser víctima de violència de gènere o patir algun tipus d'amenaça, etc. Si és un menor de 14 anys, el dret ho ha d'exercir el seu tutor legal. El centre educatiu ho ha d'excloure del llistat d'admesos que es publique.

Poden els centres fer públiques les relacions dels beneficiaris de beques, subvencions i altres ajudes públiques?

La Llei de Transparència i Accés a la Informació Pública i Bon Govern determina l'obligació de fer pública, com a mínim, la informació relativa a les subvencions i ajudes públiques concedides per les Administracions públiques amb indicació del seu import, objectiu o finalitat i els beneficiaris.

Sense perjudici de la publicació per part de l'Administració convocant, els centres escolars també podran publicar aquesta informació a efectes informatius dels afectats.

Quan es tracte de beques i ajudes fundades en la situació de discapacitat dels beneficiaris serà suficient amb publicar un llistat amb un nombre d'identificació dels beneficiaris, com el del DNI o un nombre identificador que s'haguera facilitat als interessats amb la sol·licitud.

Així mateix, si foren varis els requisits a valorar, es podria donar el resultat total i no el parcial de cadascun dels requisits.

Si els criteris de les ajudes no es basen en circumstàncies que impliquen el coneixement de categories especials de dades cal valorar si, tanmateix, podrien afectar a l'esfera íntima de la persona, per exemple en posar-se de manifest la seua capacitat econòmica o la seua situació de risc d'exclusió social.

En aquests casos caldria analitzar en cada cas si resulta necessari fer pública aquesta informació per a garantir la transparència de l'activitat relacionada amb el funcionament i control de l'actuació pública.

Igualment, quan ja no siguen necessaris aquests llistats, caldrà retirar-los.

Poden els centres col·locar en els taulers d'anuncis o a les portes de les aules la relació d'alumnes per classes i/o activitats?

Per a l'organització de l'activitat docent els centres distribueixen a l'inici de cada curs als alumnes per classes, matèries, activitats i serveis.

Per a donar a conèixer als alumnes i als seus pares o tutors aquesta distribució, es poden col·locar aquestes relacions en els taulers d'anuncis o en les entrades de les aules, durant un temps raonable per a permetre el coneixement per tots els interessats.

Si el centre educatiu utilitza una plataforma per a la gestió educativa, es recomana que cada alumne, els seus pares o tutors accedisquen a aquesta informació mitjançant l'ús d'una identificació d'usuari i la seua corresponent contrasenya.

Es pot publicar en el menjador del centre el menú dels alumnes?

En el menjador dels centres educatius es poden publicar els diferents menús, ja que poden existir alumnes amb necessitats alimentàries especials, siga per raons de salut o religió, però sense necessitat que existisca un llistat amb nom i cognoms dels alumnes en relació amb el menú que li correspon a cadascun d'ells.

Lògicament, el centre si podrà disposar d'aqueixos llistats per a l'ús dels mateixos pel seu servei de menjador, però sense donar-los publicitat.

4.4 Qualificacions

La funció educativa implica l'avaluació continuada dels alumnes, qualificar-los i comunicar-los les notes obtingudes. La publicitat d'aquesta comunicació, a diferència de l'educació universitària, no està regulada, per la qual cosa se solen tindre dubtes sobre com procedir.

Es poden fer públiques les qualificacions escolars?

Les qualificacions dels alumnes s'han de facilitar als mateixos alumnes i als seus pares.

En el cas de comunicar les qualificacions a través de plataformes educatives, aquestes només hauran d'estar accessibles per als propis alumnes, els seus pares o tutors, sense que puguen tenir accés a les mateixes persones diferents.

Tanmateix, sí seria possible comunicar la situació de l'alumne entorn de la seua classe, per exemple, mostrant la seua qualificació enfront de la mitjana dels seus companys.

Poden els professors facilitar les qualificacions oralment en classe?

Donat que no existeix una regulació respecte de la forma de comunicar les qualificacions, seria preferible que les qualificacions es notificaren en la forma indicada en el punt anterior. Tanmateix, seria possible enunciar-les oralment, evitant comentaris addicionals que pogueren afectar personalment a l'alumne.

4.5 Accés a la informació de l'alumnat

Poden els professors accedir als expedients acadèmics dels alumnes matriculats en el centre?

Amb caràcter general i llevat que existira alguna causa degudament justificada, el professor ha de tenir accés a l'expedient acadèmic dels alumnes als quals imparteix la docència, sense que estiga justificat accedir als expedients dels altres alumnes del centre.

Accés del professorat a dades de salut de l'alumnat matriculat en el centre

Els professors han de conèixer i, per tant, accedir a la informació de salut dels seus alumnes que siga necessària per a la impartició de la docència, o per a garantir l'adequada cura de l'alumne, per exemple, respecte a discapacitats auditives, físiques o psíquiques, trastorns d'atenció, TDAH o malalties cròniques.

Igualment, han de conèixer la informació relativa a les al·lèrgies, intoleràncies alimentàries o la medicació que pogueren requerir per a poder prestar l'adequada cura a l'alumne tant en el propi centre com en ocasió d'activitats fora del centre, com a visites, excursions o convivències guiades per professors.

Sol·licitud per part dels pares dels exàmens dels seus fills

La sol·licitud dels pares per a portar-se a casa els exàmens dels seus fills i repassar-los no depèn de la normativa de protecció de dades, doncs no es tracta d'un dret d'accés a les dades, sinó d'accés a documentació que, si escau, haurà de ser resolta pel centre o l'Administració educativa corresponent conformement a la seua normativa interna i altra legislació sectorial que siga aplicable.

Accés dels pares a informació sobre absències escolars dels seus fills

Els pares, com a subjectes que ostenten la pàtria potestat, entre les obligacions de la qual està la d'educar-los i procurar-los una formació integral, tenen accés a la informació sobre l'absentisme escolar dels seus fills.

Si els fills són majors d'edat, igual que ocorre amb les qualificacions escolars, els pares podran ser informats de l'absentisme escolar dels seus fills majors d'edat quan corregueren amb les seues despeses educatives o d'alimentació, en existir un interès legítim derivat del seu manteniment.

Sol·licitud per part dels pares d'informació sobre dades de salut dels seus fills als equips d'orientació.

Els pares poden sol·licitar informació sobre dades de salut dels seus fills als equips d'orientació quan els seus fills són menors d'edat (18 anys) en exercici de la pàtria potestat que es realitza sempre en el seu benefici.

L'accés a aquesta informació es regeix per la legislació sectorial sanitària, en concret per la Llei 41/2002, de 14 de novembre, bàsica reguladora de l'autonomia del pacient i de drets i obligacions en matèria d'informació i documentació clínica, o de la normativa que sobre aquesta matèria haja adoptat la corresponent comunitat autònoma.

Es pot facilitar la informació escolar dels alumnes als seus familiars?

Es pot facilitar la informació escolar de l'alumnat només als pares que ostenten la pàtria potestat o als tutors, mai a altres familiars, llevat que estiguessin autoritzats per aquells i constara clarament aqueixa autorització.

Accés a la informació acadèmica per pares separats

En els supòsits de pàtria potestat compartida, amb independència de qui tinga la custòdia, tots dos progenitors tenen dret a rebre la mateixa informació sobre les circumstàncies que concórreguen en el procés educatiu del menor, la qual cosa obliga als centres a garantir la duplicitat de la informació relativa al procés educatiu dels seus fills, llevat que s'aporté una resolució judicial que establisca la privació de la pàtria potestat a algun dels progenitors o algun tipus de mesura penal de prohibició de comunicació amb el menor o la seua família.

En cas de conflicte entre els progenitors sobre l'accés a la informació acadèmica dels seus fills, haurà de plantejar-se davant el jutge competent en matèria de família.

4.6 Comunicacions de dades d'alumnat

La comunicació de les dades personals dels alumnes a persones diferents dels interessats constitueix una situació que no és inusual en la pràctica dels centres docents. Per tant, cal veure a qui i amb quina legitimació es poden comunicar les dades personals del tractament de les quals és responsable el centre docent o l'Administració educativa.

Els centres educatius reben peticions d'altres centres, institucions i organismes d'altres administracions (i fins i tot d'entitats privades) perquè se'ls facilite informació personal dels alumnes, per exemple dels Serveis Socials, de les Forces i Cossos de Seguretat o de l'Administració sanitària.

La comunicació de dades requereix, amb caràcter general, el consentiment dels interessats, dels alumnes o dels seus pares o tutors si són menors de 14 anys, llevat que estiga legitimada per altres circumstàncies, com que permeti o obligue a ella una Llei, per exemple per a solucionar una urgència mèdica, o es produïska en el marc d'una relació jurídica acceptada lliurement per ambdues parts, per exemple, l'establida entre els pares i el centre en matricular als seus fills.

En aquests supòsits es poden comunicar les dades sense necessitat d'obtenir el consentiment dels afectats.

Comunicació de dades d'alumnat a un altre centre educatiu.

En cas de trasllat, la LOE empara la comunicació de dades al nou centre educatiu en el qual es matricule l'alumne sense necessitat de recaptar el seu consentiment o el dels seus pares o tutors.

Comunicació de dades a altres centres situats en altres països.

Es poden facilitar dades de l'alumnat d'un centre a un altre centre en l'estranger per a intercanvis d'alumnes o estades temporals atès que l'accés a les dades de l'alumne seria necessari perquè el centre en el qual es vaja a desenvolupar l'intercanvi pugui realitzar adequadament la seua funció educativa, tenint en compte que la participació de l'alumne en el programa haurà d'haver comptat amb la sol·licitud o autorització dels titulars de la pàtria potestat. La comunicació respondrà a l'adequat desenvolupament de la relació jurídica sol·licitada pels mateixos representants legals de l'alumne.

La transmissió haurà de limitar-se a les dades que resulten necessaris per a l'adequat desenvolupament d'aquella acció educativa i per a la cura del menor que el centre de destinació pogués requerir.

Quan el centre destinatari de les dades es trobe en un país fóra de l'Espai Econòmic Europeu, la comunicació constitueix una transferència internacional de dades.

Comunicació de dades a l'Administració educativa.

Els centres educatius, públics, concertats i privats, comunicaran les dades personals dels alumnes necessaris per a l'exercici de les competències que tenen atribuïdes les Administracions educatives com, per exemple, l'expedició de títols.

Es poden comunicar les dades a les Forces i Cossos de Seguretat?

Les comunicacions de dades a les Forces i Cossos de Seguretat són obligatòries sempre que siguin necessaris per a la prevenció d'un perill real per a la seguretat pública o per a la repressió d'infraccions penals.

En tot cas, la petició que realitzen les Forces i Cossos de Seguretat, en l'exercici de les seues competències, ha de ser concreta, específica i motivada, de manera que no hi haja una comunicació de dades indiscriminada.

Encara que es complisquen els requisits per a la comunicació de dades a les Forces i Cossos de Seguretat, és aconsellable que el centre documente la comunicació de les dades.

Quan es tinga coneixement d'una possible situació de desprotecció d'un menor: de maltractament, de risc o de possible desemparament, s'ha de comunicar a l'autoritat o als seus agents més pròxims.

També quan es tinga coneixement de la falta d'assistència d'un menor al centre de forma habitual i sense justificació, durant el període lectiu, haurà de traslladar-se a l'autoritat competent.

En aquests casos no ha d'intervenir sol·licitud de cap autoritat o institució.

Comunicació de dades a Serveis Socials.

Es poden comunicar les dades als Serveis Socials sempre que siga per a la determinació o tractament de situacions de risc o desempare competència dels Serveis Socials. La comunicació estaria emparada en l'interès superior del menor, arrellegat en la Llei Orgànica de Protecció Jurídica del Menor. En aquests supòsits no es necessita el consentiment dels interessats.

Comunicació de dades a centres sanitaris.

Es poden facilitar les dades sense consentiment dels interessats als centres sanitaris quan el motiu siga la prevenció o el diagnòstic mèdic, la prestació d'assistència sanitària o tractaments mèdics, o la gestió de serveis sanitaris, sempre que es realitzen per professionals sanitaris subjectes al secret professional o per altres persones subjectes a la mateixa obligació.

Per exemple, quan siga precisa l'assistència sanitària a un alumne que s'hi haja accidentat, indisposat o intoxicat amb l'alimentació.

El centre educatiu podrà sol·licitar informació sobre l'assistència sanitària prestada en cas que fóra necessària per a abonar al centre educatiu l'assistència sanitària en els supòsits en els quals la mateixa es trobés coberta pel segur de responsabilitat civil que haguera subscrit el centre per a respondre de les lesions causades com a conseqüència del normal desenvolupament de l'activitat escolar.

Comunicació de dades a Serveis Sanitaris autonòmics o ajuntament per a campanyes de salut o vacunació.

En aquests casos, els centres solen actuar com a intermediaris entre els serveis de salut i les famílies, per la qual cosa hauran de traslladar a les famílies la informació de la qual disposen perquè siguin elles les que presten el consentiment o faciliten les dades a aquests serveis.

Tanmateix, es poden facilitar les dades dels alumnes als serveis de salut que els requerisquen sense necessitat de disposar del consentiment dels interessats en resposta a una petició de les autoritats sanitàries quan siguin estrictament necessaris per a garantir la salut pública o si té per finalitat la realització d'actuacions de salut pública que tinguen encomanades.

Per exemple, davant un cas d'infecció en un centre educatiu, per a la realització d'estudis que permeten descartar la presència de la malaltia entorn del centre educatiu.

Comunicació de dades a altres entitats externes per a activitats extraescolars

Es poden comunicar les dades a institucions, entitats o empreses que seran visitades pels alumnes en una activitat extraescolar, per exemple, una exposició, un museu, una fàbrica o un club esportiu, però s'ha de comptar amb el consentiment previ i inequívoc dels interessats o dels seus pares o tutors, quan les dades siguin comunicades per a les finalitats pròpies del teatre,

museu, exposició o de la fàbrica, per exemple, el control d'entrada, d'aforaments o per a les seues programacions futures.

La informació que sobre aquests esdeveniments es facilita als pares per a la seua autorització ha d'incloure la relativa a la comunicació de dades a aquestes entitats, així com la mateixa autorització. La comunicació, en cas de ser autoritzada, implicaria la possibilitat del tractament de les dades exclusivament per a les finalitats que s'han indicat, en ser aquesta necessària perquè l'alumne puga participar en aqueixa activitat.

Comunicació de dades de l'alumnat i els seus familiars a les AMPA

No es poden comunicar dades d'alumnat ni dels seus familiars a les AMPA sense el previ consentiment dels interessats. Les AMPA són responsables del tractament de les dades de caràcter personal que hagen recaptat, havent de complir amb la normativa de protecció de dades en el seu tractament.

Tanmateix, en el cas que les AMPA foren contractades per a prestar un servei al centre educatiu per al qual hagueren de tractar les dades dels alumnes i dels seus pares sí tindrien accés a les dades però en condició d'encarregades del tractament.

5. Tractament de les imatges dels alumnes

El desenvolupament de les tecnologies de la informació i comunicació ha facilitat la captació, enregistrament i reproducció d'imatges, proporcionant mitjans que pràcticament han convertit en un fotògraf o realitzador de vídeos a qualsevol persona que dispose d'un telèfon mòbil.

En ocasió de la celebració d'actes escolars o d'esdeveniments en centres educatius en els quals els alumnes i els professors són els protagonistes, tant pels familiars com pel mateix centre es prenen fotografies i graven vídeos en els quals s'arreglen les seues imatges. Aquests fets, comuns en els esdeveniments escolars, donen lloc al fet que es plantegen moltes qüestions sobre qui i com es poden captar les imatges, quins requisits s'han de complir, amb quina finalitat i a qui es poden comunicar.

Segons qui vaja a gravar les imatges i la finalitat per a la qual es graven serà necessari observar uns determinats requisits.

Si l'enregistrament de les imatges es produïra pel centre escolar amb finalitats educatives, com a treballs escolars o avaluacions, el centre o l'Administració educativa estarien legitimats per a aquest tractament sense necessitat del consentiment dels alumnes o dels seus pares o tutors. Quan l'enregistrament de les imatges no es corresponga amb aquesta funció educativa, sinó que es tracte d'imatges d'esdeveniments o esdeveniments que es graven habitualment amb finalitats de difusió en la revista escolar o en la web del centre, es necessitarà comptar amb el consentiment dels interessats, als qui s'haurà hagut d'informar amb anterioritat de la finalitat de l'enregistrament, especialment de si les imatges estaran accessibles de manera indiscriminada o limitada a la comunitat escolar.

En cas de conflicte entre els progenitors sobre l'enregistrament de les imatges dels seus fills, haurà de plantejar-se davant el jutge competent en matèria de família per a la seua resolució.

Casos pràctics i exemples

- 1 Es recomana que la publicació en la web dels centres tinga lloc en un espai privat, al que s'accedisca mitjançant identificació i contrasenya.

D'altra banda, és molt freqüent que els pares i familiars d'alumnes prenguen fotografies i graven vídeos en esdeveniments festius, commemoratius, esportius o d'una altra índole, en els quals participen els alumnes.

En aquests casos l'enregistrament de les imatges sol correspondre a una activitat exclusivament personal i domèstica, és a dir, aquelles que s'inscriuen en el marc de la vida privada, familiar i d'amistat, que estan excloses de l'aplicació de la normativa de protecció de dades.

En altres ocasions no és el centre escolar el que pren les fotografies o vídeos dels alumnes ni tampoc els seus familiars, sinó que són tercers, ja siga l'empresa que presta un determinat servei, per exemple, la celebració d'activitats extraescolars o un club esportiu.

De nou cal distingir: si l'enregistrament d'imatges es realitza per encàrrec del centre educatiu, en aquest cas aquest haurà d'obtenir el consentiment dels alumnes o dels seus pares o tutors, o si és el tercer qui pren la fotografies o grava els vídeos per a les seues pròpies finalitats, que haurà de

comptar amb el previ consentiment dels interessats, ja ho recapte ell mateix o a través del centre, en aquest cas s'haurà d'especificar que el tercer és el responsable del tractament.

5.1 Enregistrament d'imatges durant activitats escolars

Caldria distingir entre la presa d'imatges com a part de la funció educativa, en aquest cas els centres estarien legitimats per a açò, dels enregistraments que no respondrien a aquesta funció, per exemple, la difusió del centre i de les seues activitats, per al que s'haurà de disposar del consentiment dels interessats o dels seus pares o tutors.

També seria possible la presa d'imatges dels alumnes en determinats esdeveniments desenvolupats en l'entorn escolar per a l'única finalitat que els pares pogueren tenir accés a elles. Aquest accés a les imatges hauria de sempre dur-se a terme en un entorn segur que exigira la prèvia identificació i autenticació dels alumnes, pares o tutors (per exemple, una àrea restringida de la intranet del centre), limitant-se a les imatges corresponents a esdeveniments en els quals l'alumne concret haguera participat. En tot cas, caldria recordar als qui accedeixen a les imatges que no poden, al seu torn, procedir a la seua divulgació de forma oberta.

Els professors, en el desenvolupament de la programació i ensenyament de les àrees, matèries i mòduls que tinguen encomanats, poden disposar la realització d'exercicis que impliquen l'enregistrament d'imatges, normalment dels propis alumnes, que només hauran d'estar accessibles per als alumnes involucrats en aquesta activitat, els seus pares o tutors i el professor corresponent.

És a dir, en cap cas el simple fet de realitzar l'enregistrament suposa que la mateixa es pugui difondre de forma oberta en Internet i que es pugui accedir de manera indiscriminada. En aquests casos el responsable del tractament és el mateix centre o l'Administració educativa.

5.2 Enregistrament i difusió d'imatges en esdeveniments organitzats i celebrats en els centres educatius

Els familiars dels alumnes que participen en un esdeveniment obert a les famílies poden gravar imatges de l'esdeveniment sempre que es tracte d'imatges captades exclusivament per al seu ús personal i domèstic, ja que en aquest cas aquesta activitat està exclosa de l'aplicació de la normativa de protecció de dades.

Si les imatges captades pels familiars es difongueren fóra de l'àmbit privat, familiar i d'amistat, per exemple mitjançant la seua publicació en Internet accessible en obert, els familiars assumirien la responsabilitat per la comunicació de les imatges a tercers que no podrien realitzar llevat que hagueren obtingut el consentiment previ dels interessats.

Seria convenient que el centre informara als familiars de la seua responsabilitat en cas que les imatges anaren divulgades en els entorns oberts que acaben d'assenyalar-se.

Encara que uns pares es neguen al fet que es prenguen imatges del seu fill en un esdeveniment en el centre educatiu, no s'ha de cancel·lar aquest esdeveniment ni prohibir. S'ha d'informar els pares que la presa de fotografies i vídeos és possible com a activitat familiar, exclusivament per a ús personal i domèstic, que està exclosa de l'aplicació de la normativa de protecció de dades.

Casos pràctics i exemples

- 1 És recomanable que el centre advertisca als assistents als esdeveniments que es poden gravar imatges dels alumnes per a la seua utilització exclusivament personal, familiar i d'amistat.
- 2 No s'han de publicar aquest tipus d'enregistraments en Internet en obert, llevat que es compte amb el consentiment de tots aquells que apareixen en les imatges, dels seus pares o tutors si són menors de 14 anys.

5.3 Enregistrament d'imatges d'activitats desenvolupades fora del centre escolar

L'enregistrament d'imatges fora del recinte escolar pels centres requereix el consentiment dels interessats, o dels seus pares o tutors, sempre que no es realitzi en exercici de la funció educativa.

Si l'enregistrament es realitza per tercers, per exemple, pels responsables de l'empresa, museu, exposició o club esportiu que s'estiga visitant, o en el qual es desenvolupe una activitat esportiva, serà obligació d'aquests tercers disposar del consentiment dels interessats que hauran pogut recaptar a través del centre.

6. Tractament de dades en Internet

Cada vegada més els centres educatius recorren a les solucions que faciliten les tecnologies de la informació i comunicació, en particular a l'ús de serveis de cloud computing o de computació en núvol, tant per a la gestió del procés educatiu com per a l'aprenentatge.

6.1 Utilització de plataformes educatives

Les implicacions que en matèria de protecció de dades planteja l'ús de plataformes educatives, tant de gestió com d'aprenentatge o entorns virtuals d'aprenentatge, s'arrepleguen en [l'Informe de la Inspecció sectorial](#) sobre l'ús de serveis de cloud computing en el sector educatiu, que inclou les recomanacions a aplicar pels centres o les Administracions educatives i que s'aconsella consultar.

Responsable del tractament de les dades de l'alumnat en les plataformes educatives

Els centres o les Administracions educatives són els responsables, ja que són els que subscriuen el contracte de prestació de serveis amb les empreses titulars de les plataformes educatives, que actuen com a encarregades del tractament.

Legislació aplicada als centres educatius per a tractaments en plataformes educatives

Com a regla general, el tractament de les dades per part dels centres educatius per al desenvolupament de la seua activitat es troba emparat per les previsions de la legislació estatal i autonòmica i les consegüents relacions jurídiques que es deriven d'ella.

Tanmateix, alguns supòsits (com la difusió pública en Internet d'imatges dels alumnes) exigirien el consentiment dels afectats o els seus representants legals.

Per exemple, les empreses encarregades del tractament només podran remetre comunicacions comercials dirigides als usuaris dels centres educatius quan hagen obtingut el seu consentiment que haurà de prestar-se de manera expressa si es realitza a través de mitjans de comunicació electrònica, sense que aquesta autorització pugua ser atorgada pel centre.

Adquisició de llibres digitals

Quan l'adquisició implique la remissió de la relació dels alumnes amb dades personals a les editorials, s'haurà d'informar d'aquesta comunicació de dades i de les finalitats de la cessió als alumnes i/o als pares o tutors.

Les editorials manquen de legitimació per al tractament de les dades personals per a finalitats diferents dels previstos en la llicència del servei (resultat de proves, perfils, publicitat, etc.), per la qual cosa hauran de recaptar el consentiment específic.

Utilització d'eines d'emmagatzematge en núvol diferents de les plataformes educatives

- Els centres poden permetre la utilització d'eines d'emmagatzematge en núvol diferents de les plataformes educatives Només si reuneixen les garanties previstes en la normativa de protecció de dades. En tal cas hauran d'establir unes normes que garantisquen l'adequat tractament de les dades personals.

La utilització d'aplicacions pels professors en dispositius personals (tablet, mòbil, etc.) ha de garantir la política de privadesa definida pel centre o l'Administració educativa amb les garanties establides en la normativa de protecció de dades.

En particular, és d'especial importància que l'ús d'aqueixes aplicacions no implique una transmissió de les dades dels alumnes al prestador del servei contractat perquè els utilitze per a les seues pròpies finalitats o els emmagatzeme de forma permanent, fins i tot amb posterioritat a la terminació del contracte o quan l'alumne ja no curse estudis en el centre educatiu. Tampoc hauria d'implicar la renúncia del centre educatiu a l'accés a les dades o a la seua supressió.

- Els centres hauran de recaptar informació sobre la ubicació de les dades. Si les dades es troben situats en Estats que formen part de l'Espai Econòmic Europeu (Estats membres de la Unió Europea més Islàndia, Liechtenstein i Noruega), no existirà una

transferència internacional de dades, sent suficient la signatura del contracte amb l'encarregat del tractament.

Si se situen en Estats o territoris que la Comissió Europea ha declarat que ofereixen un nivell adequat de protecció o en empreses adherides a l'esquema de l'Escut de Privadesa als Estats Units haurà de notificar-se a l'Agència Espanyola de Protecció de Dades la transferència internacional de dades que suposa.

Quan les dades se situen en altres estats s'haurà de sol·licitar a l'Agència Espanyola de Protecció de Dades autorització per a la seua transferència internacional amb caràcter previ, per al que s'hauran de presentar les garanties suficients que podran derivar-se, en particular, de clàusules contractuals apropiades.

El Reglament General de Protecció de Dades (RGPD), aplicable el 25 de maig de 2018, suprimeix ambdues obligacions sempre que els destinataris de les dades estiguen situats en un país o territori considerat com de nivell adequat de protecció o les garanties s'establisquen en clàusules contractuals adoptades per la Comissió Europea o per l'Agència Espanyola de Protecció de Dades.

Mesures de seguretat sobre tractaments de dades en el núvol

- Desplegar la diligència deguda perquè l'encarregat del tractament i, si escau, els subencarregats garantisquen el compliment de les mesures de seguretat exigibles.
- Especificar per contracte la naturalesa de les dades per a poder definir i implementar les mesures de seguretat adequades que han de transmetre's al llarg de tots els contractes establits amb els subencarregats.
- Els contractes subscrits han d'especificar clarament les responsabilitats de tots els intervinents en la prestació dels serveis de núvol, tant dels centres o Administracions educatives com de les entitats que actuen com a encarregades i subencarregades del tractament. Per exemple, s'han de determinar les responsabilitats sobre les mesures de seguretat que han d'implementar-se.
- Establir procediments de col·laboració entre el responsable i els encarregats i subencarregats de tractament per a la implantació i manteniment de les mesures de seguretat, ja que la responsabilitat pot ser, en molts casos, compartida, per la qual cosa han de delimitar-se contractualment les responsabilitats de cadascun d'ells.
- Els centres educatius han de poder conèixer el procediment establert per a la recuperació de les dades en cas de possibles contingències que puguen produir-se tant en les entitats encarregades del tractament com en les subencarregades.

- El centre educatiu ha d'adoptar les mesures necessàries perquè tots els usuaris del sistema siguin coneixedors de les polítiques del centre en matèria de seguretat.

Finalització del contracte de prestació de serveis

Els centres educatius han de tenir l'opció d'exigir a l'encarregat del tractament la portabilitat de la informació als seus propis sistemes, o a un altre nou encarregat de tractament, amb garanties de la integritat de la informació.

A aquest efecte el responsable ha d'obtenir informació respecte a la manera de recuperar les dades, de manera que quedi garantida contractualment la portabilitat.

En finalitzar la contractació, l'encarregat del tractament ha de garantir al responsable del fitxer l'esborrat segur de les dades personals on es troben allotjats, de tal forma que s'impedisca la seua reutilització. A més, haurà d'assegurar el bloqueig o esborrat de tots els usuaris per a impossibilitar l'accés a la plataforma educativa.

Es considera una bona pràctica que a la finalització del contracte s'assegure la destrucció o devolució de les dades amb un certificat de destrucció o amb un justificant de recepció.

6.2 Publicació de dades en la web dels centres

Habitualment les webs dels centres educatius contenen informació referida a les seues característiques, la seua organització, les matèries que imparteix, les activitats que desenvolupa, els serveis que ofereix, les relacions amb altres centres, per al que a vegades inclouen informació de caràcter personal sobre l'adreça, el professorat i els alumnes.

Publicació en la web de les dades del professorat, tutors i altres responsables del centre

Cal distingir dos supòsits:

- Si es tracta d'una web en obert, seria necessari comptar amb el seu consentiment previ atès que es tracta d'una comunicació de dades als quals pot accedir qualsevol persona de manera indiscriminada i no resulta necessària per a l'exercici de la funció educativa encomanada als centres.
- Si la informació està restringida als alumnes del centre i als seus pares o tutors es pot publicar, si bé s'hauria d'informar els docents i, en cas d'incloure l'adreça de correu electrònic per a contacte, que siga la del centre i no les personals que tinguen els professors en l'àmbit educatiu.

Publicació en la web de dades de l'alumnat

El centre pot publicar informació relativa a l'alumnat, com a fotografies o vídeos, sempre que es dispose del consentiment dels alumnes o dels seus pares o tutors. També podria dur-se a terme de manera que no es pogués identificar als alumnes, per exemple, pixelant les imatges.

També seria possible la seua publicació quan responga a determinats esdeveniments desenvolupats en l'entorn escolar amb l'única finalitat que els pares pogueren tenir accés a ella. Aquest accés hauria de dur-se a terme sempre en un entorn segur que exigira la prèvia identificació i autenticació dels alumnes, pares o tutors (per exemple, en una àrea restringida de la intranet del centre), limitant-se a la informació corresponent a esdeveniments en els quals l'alumne concret haguera participat. En tot cas, caldria recordar als qui accedeixen a la informació que no poden, al seu torn, procedir a la seua divulgació de forma oberta.

També seria possible la presa d'imatges dels alumnes per a l'única finalitat que els pares pogueren tenir accés a les mateixes sempre que es duga a terme en un entorn segur que exigira la prèvia identificació i autenticació dels alumnes, pares o tutors a les imatges (per exemple, en una àrea segura de la intranet del centre), limitant-se l'accés per aquells a les corresponents als esdeveniments en què l'alumne concret haguera participat. En tot cas, caldria recordar als qui accedeixen a les imatges que no poden procedir a la seua divulgació.

Publicació en el blog de dades de l'alumnat

Com en el cas de la web, si el contingut del blog en obert del centre educatiu incloguera dades que permeteren la identificació dels alumnes, es requeriria el seu consentiment o el dels seus pares o tutors.

En aquests casos s'aconsella dissociar o anonimizar les dades dels alumnes, de manera que no se'ls puga identificar.

Publicació d'informació acadèmica i/o de l'alumnat en blogs del professorat

El blog d'un professor és un mitjà d'informació i comunicació al marge de la funció docent que desenvolupa en els centres educatius. Del seu contingut serà responsable el professor que haurà d'observar la normativa de protecció de dades en tant que incloga informació de caràcter personal.

Per tant, llevat que es comptara amb el consentiment dels afectats, o dels seus pares o tutors, no es podrien publicar en el blog d'un professor dades de caràcter personal que permeten identificar als alumnes.

Igual que amb els blogs dels centres educatius, es podria publicar la informació prèvia dissociació o anonimització de les dades dels alumnes de manera que no se'ls pogués arribar a identificar.

6.3 Publicació de dades en xarxes socials

La publicació de dades personals en xarxes socials per part dels centres educatius requereix comptar amb el consentiment inequívoc dels interessats, als quals caldrà informar prèviament de manera clara de les dades que es publicaran, en quines xarxes socials, amb quina finalitat, qui pot accedir a les dades, així com de la possibilitat d'exercitar els seus drets d'accés, rectificació, cancel·lació i oposició.

El RGPD inclou l'obligació d'informar sobre el termini durant el qual es conservaran les imatges o, si no fóra possible, dels criteris per a determinar-ho.

7. Certificats del Registre Central de delinqüents sexuals

Per a l'accés i exercici a les professions, oficis i activitats que impliquen contacte habitual amb menors és requisit no haver sigut condemnat per sentència ferma per algun delictes contra la llibertat i identitat sexual, que inclou l'agressió i abús sexual, assetjament sexual, exhibicionisme i provocació sexual, prostitució i explotació sexual i corrupció de menors, així com per tracta d'éssers humans. A aquest efecte, qui pretenga l'accés a tals professions, oficis o activitats haurà d'acreditar aquesta circumstància mitjançant l'aportació d'una certificació negativa del Registre Central de delinqüents sexuals.

Una vegada iniciada la relació o aportat el certificat negatiu no seria precisa una nova aportació o renovació periòdica del mateix, a pesar que aquest certificat puga datar de data molt anterior.

En aquest cas, donada l'existència i permanència de la relació, podrà considerar-se que les dades que son objecte de conservació i tractament mantenen la seua certesa llevat que es tinga coneixement de la concurrència de noves circumstàncies que exigisquen la seua actualització, la qual cosa podrà implicar l'exigència a l'empleat d'un nou certificat del Registre Central de delinqüents sexuals per a comprovar l'exactitud de les dades.

8. Videovigilància

La instal·lació de sistemes de videovigilància amb la finalitat de garantir la seguretat de persones i instal·lacions en els centres educatius és una realitat en un important nombre de centres i la tendència dels quals va en augment.

La implantació de càmeres de videovigilància, que responga a l'interès legítim dels centres i de les Administracions educatives a mantenir la seguretat i integritat de persones i les instal·lacions, ha d'observar la normativa de protecció de dades personals, en la mesura que implica el tractament de les dades d'alumnes, professors, familiars, etc.

Donat el caràcter intrusiu d'aquests sistemes en la intimitat de les persones, la seua instal·lació ha de respondre als criteris de necessitat, idoneïtat per a les finalitats preteses, que no es puguin aconseguir amb una mesura menys invasiva de la intimitat, i proporcionalitat, que oferisca més beneficis que perjudicis. Per exemple, quan el motiu per a la instal·lació d'aquests sistemes siga el d'evitar danys materials, robatoris i furts que es poden arribar a produir es podria limitar el seu funcionament a les hores no lectives, de manera que es minimitzara l'impacte en la privadesa de les persones.

Instal·lació de càmeres de videovigilància en totes les instal·lacions del col·legi

Donada la intromissió que suposa en la intimitat de les persones, tant dels alumnes com de professors i altres persones la imatge de les quals pot ser captada per les càmeres, els sistemes de videovigilància no podran instal·lar-se en condícies, vestuaris o zones de descans de personal docent o d'altres treballadors.

Instal·lació de càmeres de videovigilància en les aules per motius de conflictivitat

La instal·lació de càmeres de videovigilància en les aules per motius de conflictivitat resultaria desproporcionat, ja que durant les classes ja està present un professor. A més d'una intromissió en la privadesa dels alumnes, podria suposar un control laboral desproporcionat dels professors.

Cabria la possibilitat que, fora de l'horari lectiu i en els supòsits de desocupació de les aules, es pogueren activar mecanismes de videovigilància amb la finalitat de protecció als alumnes i d'evitar danys en les instal·lacions i materials.

Instal·lació de càmeres de videovigilància en els patis d'esbarjo i menjadors

Quan la instal·lació responga a la protecció de l'interès superior del menor, atès que, sense perjudici d'altres actuacions com el control presencial per adults, es tracta d'espais en els quals es poden produir accions que posen en risc la seua integritat física, psicològica i emocional.

Informació de l'existència d'un sistema de videovigilància

El centre ha d'informar col·locant un distintiu en lloc suficientment visible en aquells espais on s'hagen instal·lat les càmeres.

També s'haurà de disposar d'una clàusula informativa que incloga els extrems exigits per la normativa.

9. Tractament de dades per les AMPA

Les associacions de mares i pares d'alumnes (AMPA) són entitats amb personalitat jurídica pròpia que formen part de la comunitat educativa i exerceixen un paper significatiu en la vida educativa en participar en el Consell Escolar dels centres públics.

Per a l'exercici de les seues funcions, les AMPA solen tractar dades de caràcter personal, identificatius dels pares dels alumnes i d'aquests, així com altres tipus de dades com poden ser els econòmics, professionals, socials, etc.

Com a entitats amb personalitat jurídica pròpia que decideixen sobre la finalitat, ús i contingut de les dades personals a recaptar dels associats i dels seus fills, les AMPA són responsables del seu tractament, per la qual cosa han de complir amb les obligacions de la normativa de protecció de dades.

Consentiment per al tractament de dades dels seus associats i alumnat

Si els pares/mares són associats a l'AMPA, el tractament estarà emparat per la relació que vincula a l'AMPA amb els seus associats, per la qual cosa no serà necessari el consentiment dels progenitors, als quals en tot cas haurà d'informar-se'ls sobre el tractament.

Si no anaren associats, hauria d'obtenir-se el seu consentiment.

Comunicació d'informació d'alumnat des dels centres a les AMPA

Si no són associats, els centres educatius poden facilitar a les AMPA informació personal de contacte de l'alumnat i els seus familiars solament si els centres disposen del consentiment previ dels alumnes o dels seus pares o tutors si són menors de 14 anys.

Els centres podran recaptar el consentiment dels interessats a aquests efectes, als quals caldrà informar de la finalitat de la comunicació de dades.

Tractament de dades de l'alumnat per part de l'AMPA

Les AMPA poden tractar les dades de l'alumnat per compte del centre educatiu Només en aquells casos en els quals les AMPA prestaren un servei al centre que requereisca el tractament d'aquestes dades, per exemple, que es feren càrrec del servei de menjador o de transport escolar per compte del centre.

En aquests casos l'AMPA actua com un encarregat del tractament i requereix l'existència d'un contracte que incloga les garanties adequades.

Publicació de dades d'alumnat en la web de l'AMPA o xarxes socials

Només podran publicar continguts relatius a les dades de l'alumnat o els seus familiars en la web o xarxes socials de l'AMPA si compten amb el seu consentiment, o el dels seus pares o tutors si són menors de 14 anys, prèvia informació sobre la finalitat de la publicació.

10. Drets en matèria de Protecció de Dades

Per a l'efectiva protecció de les dades de caràcter personal, la normativa atorga als seus titulars uns drets que els permeten exercir el control sobre les seues dades, sobre la seua informació personal, i que el responsable del tractament té l'obligació de facilitar.

Aquests drets són els d'accés, rectificació, cancel·lació i oposició, coneguts pel seu acrònim ARQUEGE, i es poden descriure de la següent manera:

- El dret d'ACCÉS permet als titulars de les dades personals conèixer i obtenir gratuïtament informació sobre si les seues dades de caràcter personal estan sent objecte de tractament, amb quina finalitat, quin tipus de dades té el responsable del tractament, el seu origen, si no procedeixen dels interessats, i els destinataris de les dades.

- El dret de RECTIFICACIÓ permet corregir errors, modificar les dades que resulten ser inexactes o incomplets i garantir la certesa de la informació objecte de tractament.
- El dret de CANCEL·LACIÓ permet que se suprimeixen les dades que resulten ser inadequats o excessius. La revocació del consentiment dóna lloc a la cancel·lació de les dades quan el seu tractament estiga basat en ell. El dret d'OPOSICIÓ és el dret de l'interessat al fet que, per motius relacionats amb la seua situació personal, no es duga a terme el tractament de les seues dades de caràcter personal o se cesse en el mateix.

Aquests drets tenen caràcter personalíssim, la qual cosa significa que només poden ser exercits pels seus titulars o els seus representants legals. En el cas dels menors de 14 anys, els pares, quan ostenten la pàtria potestat, o els tutors podran exercitar-los en el seu nom. Si són majors d'aquesta edat ho podran exercir els mateixos alumnes o els seus representants legals, que igualment poden ser els seus pares.

Si es tracta de les dades dels pares seran aquests els legitimats per a exercitar-los.

Els drets ARC s'exerciten davant els responsables del tractament: els centres educatius o les Administracions educatives.

Poden exercir-se sempre que els interessats consideren que les seues dades s'han de rectificar, cancel·lar o oposar-se al tractament.

Tanmateix, el dret d'accés només es podrà exercitar una vegada cada dotze mesos, llevat que s'acreditara un interès legítim, en aquest cas, es podrà sol·licitar amb anterioritat a complir-se aquest termini.

El centre té obligació de contestar als interessats sempre, encara que no es dispose de les dades sobre els quals veure's el dret exercitat, en aquest cas caldrà respondre en aquest sentit, informant-los del dret a presentar, si escau, una reclamació davant l'Agència Espanyola de Protecció de Dades o l'autoritat autonòmica corresponent.

10.1 Dret d'accés

Obligacions

Els responsables del tractament, en el termini d'un mes, han de facilitar als interessats la informació sobre les seues dades personals o, si escau, resposta que no disposen d'ells.

Aquesta obligació es pot complir de diverses maneres: visualització en pantalla, escrit, còpia o fotocòpia, correu electrònic o qualsevol altre sistema de comunicacions electrònic o que resulte adequat.

Si la sol·licitud d'accés es formula per mitjans electrònics, es facilitarà en un format electrònic d'ús comú, llevat que s'haguera sol·licitat rebre-la d'una altra manera.

Diferències entre dret d'accés a dades i dret d'accés a l'expedient escolar

El dret d'accés a les dades personals és independent del dret d'accés a l'expedient, a la informació i documentació, que es regeixen per una altra normativa. Conforme a la normativa de protecció de dades, no hi ha obligació de facilitar còpia de l'expedient escolar, sense perjudici de l'accés a la informació en el marc de la legislació sectorial.

El RGPD estableix que el responsable del tractament facilitarà una còpia de les dades personals dels interessats que, en cap cas, afectarà negativament als drets i llibertats d'uns altres.

La documentació relativa a les dades de salut rep el tractament d'informació clínica la còpia de la qual cal facilitar als interessats, en aplicació de la Llei 41/2002, de 14 de novembre, bàsica reguladora de l'autonomia del pacient i de drets i obligacions en matèria d'informació i documentació clínica i de les lleis autonòmiques.

Gratuïtat del dret d'accés

La informació que es facilite ha de ser gratuïta. Malgrat això, si el centre o l'Administració educativa oferira un procediment per a fer efectiu el dret d'accés i l'afectat exigira que el mateix es materialitzara a través d'un procediment que impliqui un cost desproporcionat, assortint el mateix efecte i garantint la mateixa seguretat el procediment oferit, les despeses derivades de la seua elecció seran per compte de l'afectat.

10.2 Dret de rectificació

L'alumnat pot sol·licitar la rectificació de les dades del seu expedient escolar sempre que es constate un error. El centre o l'Administració educativa hauran de corregir-ho sempre que s'acredite l'error. Es podrà exercitar tantes vegades com s'advertisquen. Si es tracta de menors de 14 anys, ho han d'exercir els seus pares o tutors.

Aquest dret de rectificació no s'aplica a les qualificacions o al contingut dels informes de l'expedient escolar que es regeixen per la seua normativa específica.

El dret de rectificació no pot exercitar-se per a modificar un informe d'avaluació psicopedagògica ja que el dret de rectificació es refereix a modificar les dades de caràcter personal que siguin inexactes o incomplets (per exemple, el canvi d'adreça postal), però no es pot utilitzar per a tractar de modificar l'opinió realitzada per un professional a través del corresponent informe que es regeix per la seua normativa específica.

10.3 Dret de cancel·lació

Cancel·lació d'informació d'expedients acadèmics a sol·licitud de l'alumnat, pares o tutors

Sense perjudici de l'establert en la normativa d'educació aplicable, la informació dels expedients acadèmics requereix la seua conservació en la mesura en què pot ser sol·licitada pels alumnes després de finalitzats els estudis.

Cancel·lació de dades de salut obtingudes per l'equip d'Orientació Educativa

Es cancel·laran quan no siguin necessaris per al desenvolupament de la funció educativa i, si escau, en finalitzar l'escolarització de l'alumne en el centre, per exemple, les dades sobre les al·lèrgies alimentàries.

10.4 Dret d'oposició

Oposició a la publicitat de dades d'alumnat o els seus familiars

L'alumnat o els seus familiars poden oposar-se a la publicitat de les seues dades quan existisca un motiu legítim i fundat, referit a una concreta situació personal, per a oposar-se a la publicitat de la seua informació personal.

Per exemple, en els casos en els quals s'ha acordat pels jutges l'allunyament d'un dels progenitors o se li ha privat de la pàtria potestat i la publicitat d'informació personal pugua suposar un risc per a la integritat física i psíquica de l'alumne o de l'altre progenitor.

11. Principals novetats del Reglament General de Protecció de Dades que afecten al Sector Educatiu

El Reglament General de Protecció de Dades (RGPD), aplicable a partir del 25 de maig de 2018, part dels conceptes i els principis arreplegats en la normativa que ho precedeix, però modifica alguns aspectes del règim actual i introdueix noves obligacions en relació amb el seu compliment, basades no solament a complir sinó a poder demostrar-ho, mitjançant una actitud conscient, diligent i proactiva.

En termes pràctics, es requereix que els responsables analitzen quines dades tracten, amb quines finalitats ho fan i quin tipus d'operacions de tractament duen a terme. A partir d'aquest coneixement han de determinar de forma explícita la manera en què aplicaran les mesures que el RGPD preveu, assegurant-se que aqueixes mesures són les adequades per a complir amb el mateix i que poden demostrar-ho davant els interessats i davant les autoritats de supervisió.

Sense perjudici de l'actualització que es duga a terme de la present normativa quan siga aplicable el RGPD, es destaquen les següents novetats que afectarien d'una manera directa al sector educatiu:

- Els responsables del tractament, centres i Administracions educatives, hauran de realitzar una valoració del risc que implique el tractament de dades que realitzen o vagen a realitzar (pèrdua, destrucció o alteració per mer accident o de forma il·lícita o accés no autoritzat), amb la finalitat d'implantar les mesures de seguretat tècniques i organitzatives necessàries.
- Els centres i les Administracions educatives, quan planifiquen serveis o productes que impliquen tractament de dades personals, des del seu inici hauran de tenir en compte els riscos que puga comportar per a la protecció de dades i aplicar les mesures de seguretat necessàries per a protegir de forma efectiva els drets dels alumnes i dels altres col·lectius dels qui tracten les seues dades. Igualment, adoptaran les mesures que, per defecte, garantisquen que només es tractaran les dades necessàries per a la finalitat per a la qual es van recaptar i que no estiguen accessibles a un nombre indeterminat de persones.
- La necessitat de realitzar avaluacions d'impacte del tractament de les dades, en els següents suposats, que es completaran amb els quals decidisquen l'Agència Espanyola de Protecció de Dades o les autoritats autonòmiques corresponents:
  - Tractament a gran escala de dades sensibles (origen ètnic o racial, opinions polítiques, conviccions religioses o filosòfiques, afiliació sindical, dades genètiques, biomètrics, de salut i els relatius a la vida o orientació sexual).
  - Observació sistemàtica a gran escala d'una zona d'accés públic (videovigilància).
  - Elaboració de perfils sobre la base dels quals es prenguen decisions que produïsquen efectes jurídics sobre els interessats o els afecte de manera similar.
- La designació d'un Delegat de Protecció de Dades, obligatòria en les administracions i centres educatius, en els termes que dispose la futura Llei de Protecció de Dades.
- Se suprimeix l'obligació d'inscripció dels fitxers de dades de caràcter personal en el Registre General de Protecció de Dades, però a canvi s'haurà de portar un registre d'activitats de tractament que continga la següent informació:
  - el nom i les dades de contacte del responsable i, si escau, del representant del responsable i del delegat de protecció de dades;
  - les finalitats del tractament;

- una descripció de les categories d'interessats i de les categories de dades personals;
  - les categories de destinataris als qui es comuniquen les dades personals, inclosos els destinataris en tercers països o organitzacions internacionals;
  - si escau, les transferències de dades personals a un tercer país o una organització internacional, inclosa la identificació d'aquest tercer país o organització internacional;
  - quan siga possible, els terminis previstos per a la supressió de les diferents categories de dades;
  - quan siga possible, una descripció general de les mesures tècniques i organitzatives de seguretat.
- El consentiment dels alumnes o dels seus pares o tutors, quan es precise, no es podrà obtenir de forma tàcita, es necessita almenys una clara acció afirmativa de l'interessat. Quan es referisca al tractament de dades sensibles o per a transferències internacionals de dades, el consentiment a més haurà de ser exprés.
  - Quan es produïska la destrucció, pèrdua, alteració accidental o il·lícita, comunicació o accés no autoritzat, la qual cosa es denomina una "violació de seguretat", s'haurà de notificar a l'Agència Espanyola de Protecció de Dades o a l'Autoritat autonòmica corresponent i, si escau, comunicar als interessats.

12. Marc normatiu

Estatat

- Constitució Espanyola (articles 18.4 i 27).
- Llei Orgànica 15/1999, de 15 de desembre, de Protecció de Dades de Caràcter Personal (d'aplicació fins al 24 de maig de 2018).
- Nova Llei Orgànica de Protecció de Dades (en tramitació).
- Reglament de la Llei Orgànica 15/1999, de 15 de desembre, de Protecció de Dades de Caràcter Personal, aprovat pel reial decret 1270/2007, de 23 de desembre (aplicable fins al 24 de maig de 2018).
- Instrucció 1/2006, de 8 de novembre, de l'Agència Espanyola de Protecció de Dades, sobre el tractament de dades personals amb finalitats de vigilància a través de sistemes de càmeres o càmeres de vídeo.

- Llei Orgànica 2/2006, de 3 de maig, d'Educació.
- Llei Orgànica 1/1996, de 15 de gener, de Protecció Jurídica del Menor.
- Llei 41/2002, de 14 de novembre, bàsica reguladora de l'autonomia del pacient i de drets i obligacions en matèria d'informació i documentació clínica.

Europeu

- Conveni 108 del Consell d'Europa, de 28 de gener de 1981, per a la protecció de les persones pel que fa al tractament automatitzat de dades de caràcter personal i el seu protocol de l'any 2001.
- Directiva 95/46/CE del Parlament Europeu i del Consell de 24 de desembre de 1995 relativa a la protecció de les persones físiques pel que fa al tractament de dades personals i a la lliure circulació d'aqueixes dades (d'aplicació fins al 24 de maig de 2018).
- Reglament (UE) 2016/679 del Parlament Europeu i del Consell de 27 d'abril de 2016 relatiu a la protecció de les persones físiques pel que fa al tractament de dades personals i a la lliure circulació d'aquestes dades i pel qual es deroga la Directiva 95/46/CE (Reglament general de protecció de dades, aplicable a partir del 25 de maig de 2018).

Autonòmic

- Decret 66/2012, de 27 d'abril, del Consell, pel qual s'estableix la política de seguretat de la informació de la Generalitat.
- Decret 130/2012, de 24 d'agost, del Consell, pel qual s'estableix l'organització de la seguretat de la informació de la Generalitat.
- Ordre 19/2013, de 3 de desembre, de la Conselleria d'Hisenda i Administració Pública, per la qual s'estableix les normes sobre l'ús segur de mitjans tecnològics en l'Administració de la Generalitat.
- Ordre de 3 de desembre de 1999, de la Conselleria de Justícia i Administracions Públiques, per la qual s'aprova el Reglament Tècnic de Mesures de Seguretat per a l'Aprovació i Homologació d'Aplicacions i Mitjans de Tractament Automatitzat de la Informació.
- Resolució de 12 de març de 2013, de la Direcció general de Centres i Personal Docent, de la Conselleria d'Educació, Cultura i Esport, per la qual es dicten instruccions en matèria de

seguretat dels sistemes de videovigilància dels centres educatius públics de titularitat de la Generalitat.

13. Clàusules informatives sobre tractament de dades personals

Clàusula per a fer efectiu el dret d'informació en la recollida de les dades

Inserir la següent clàusula en el peu de pàgina de tots els formularis on s'arreglen dades personals d'alumnes del centre o familiars:

Les dades personals continguts en aquest imprès podran ser inclosos en un fitxer per al seu tractament per la Conselleria d'Educació, Formació i Ocupació, en l'ús de les funcions pròpies que té atribuïdes en l'àmbit de les seues competències, podent dirigir-se a qualsevol òrgan de la mateixa per a exercitar els drets d'accés, rectificació, cancel·lació i oposició, segons el que es disposa en la Llei Orgànica 15/1999, de 13 de desembre, de Protecció de Dades de Caràcter Personal (BOE núm. 298, de 14 de desembre de 1999).

Clàusula a inserir en la pàgina web.

Si el centre disposa de pàgina web, inserir un enllaç amb la següent clàusula:

AVÍS LEGAL

La utilització del contingut i/o serveis del portal per part de l'usuari suposa l'acceptació expressa de les següents condicions:

Condicions d'ús del portal

<Indicar nom del centre> depenent de la Conselleria d'Educació, Formació i Ocupació es reserva el dret d'efectuar modificacions en el contingut d'aquest portal sense previ avís, així com de la seua configuració i presentació.

Aquest portal pot contenir enllaços a pàgines externes, no sent la Conselleria d'Educació, Formació i Ocupació responsable del contingut d'aquestes pàgines externes ni de qualsevol altre aspecte relacionat amb aquestes.

Els textos, imatges, logotips i resta de continguts inclosos en aquest portal són propietat d'Indicar <nom del centre> i la Conselleria d'Educació, Formació i Ocupació. Queda prohibida la transmissió, distribució, reproducció o emmagatzematge, total o parcial, excepte si s'obté el previ consentiment de la Conselleria d'Educació, Formació i Ocupació, i excepte quan s'indique el contrari.

Per a poder instal·lar o utilitzar qualsevol programari que es trobe disponible per a la

seua descàrrega des d'aquest portal, han d'acceptar-se prèviament els termes del contracte de llicència, si no hi haguera, que acompanye o s'incloga en el programari.

<Indicar nom del centre> no es fa responsable dels possibles danys que es pogueren produir pel fet d'utilitzar versions no actualitzades de navegadors, o de les conseqüències que es pogueren derivar del mal funcionament del navegador, ja siga per configuració inadequada, presència de virus informàtics o qualsevol altra causa aliena a <Indicar nom del centre>.

Protecció de dades de caràcter personal

En compliment de la L.O. 15/1999, de 13 de desembre, de Protecció de Dades de Caràcter Personal, <Indicar nom del centre> l'informa que les dades de caràcter personal que ens proporcione en emplenar algun formulari d'inscripció, sol·licitud o consulta que aparega en la present Web, seran objecte de tractament i recollits en un fitxer de dades el responsable de les quals és el corresponent òrgan superior o centre directiu de la Conselleria d'Educació, Formació i Ocupació.

Per a exercir els seus drets d'accés, rectificació, cancel·lació i oposició al tractament de les seues dades personals, en els termes i condicions prevists en la mateixa normativa vigent en matèria de protecció de dades, pot comunicar-ho per escrit al centre o en el Registre General de la Conselleria d'Educació, Formació i Ocupació:

<Indicar adreça del centre>

La recollida de les seues dades de caràcter personal es duu a terme amb la finalitat principal de poder oferir i prestar-li els serveis oferits en la present web.

<Indicar nom del centre> farà ús de les dades de caràcter personal facilitades per vostè exclusivament per a les finalitats indicades. No compartim la informació subministrada amb tercers excepte exigència legal o de procediments legals, i en cap cas, venem aquest tipus d'informació.

<Indicar nom del centre> l'informa que té implantades les mesures de seguretat d'índole tècnica i organitzatives necessàries que garantisquen la seguretat de les seues dades de caràcter personal i eviten la seua alteració, pèrdua, tractament i/o accés no autoritzat, segons el que es disposa en el RD 1720/2007, de 21 de desembre, pel qual s'aprova el Reglament de desenvolupament de la L.O. 15/1999.

Legislació aplicable i jurisdicció

Aquest Avís Legal es regeix en tots i cadascun dels seus extrems per la llei espanyola, sent competents per a la resolució de qualsevol conflicte derivat o relacionat amb l'ús d'aquest portal els Jutjats i Tribunals d'indicar <nom de la província del centre>.

Avís per a incloure en mostrador/recepció.

En compliment de les exigències legals establides per la normativa vigent en matèria de Protecció de Dades (Llei Orgànica 15/1999, de 13 de desembre, de Protecció de Dades de Caràcter Personal), l'informem que les seues dades personals formen part de fitxers responsabilitat de la Conselleria d'Educació, Formació i Ocupació, en l'ús de les funcions pròpies que té atribuïdes en l'àmbit de les seues competències.

Pot exercir els seus drets d'accés, rectificació, cancel·lació i oposició per escrit dirigint-se a qualsevol òrgan d'aquesta.

Clàusula per a correus electrònics.

Incloure la següent clàusula en la signatura dels correus electrònics del compte del centre:

--- NOTA LEGAL ---

Aquest missatge es dirigeix exclusivament al seu destinatari i pot contenir informació privilegiada o confidencial. Si no és vosté el destinatari indicat, queda notificat que la utilització, divulgació i/o còpia sense autorització està prohibida en virtut de la legislació vigent. Si ha rebut aquest missatge per error, li preguem que ens ho comuniqui immediatament per aquesta mateixa via i procedisca a la seua destrucció.

Les dades personals que en aquesta comunicació apareixen, així com els que <Indicar nom del centre> manté de vosté i de la seua empresa queden subjectes a la legislació vigent en matèria de protecció de dades personals (Llei Orgànica 15/1999, de Protecció de Dades de Caràcter Personal)

Clàusules accés per compte de tercers

Hauran d'incorporar-se les següents clàusules sobre protecció de dades en els contractes signats amb aquelles empreses que tinguen accés a dades personals del centre:

PRIMERA – TRACTAMENT DE DADES PERSONALS.

L'encarregat del tractament únicament tractarà les dades conforme a les instruccions del responsable del tractament.

SEGONA – FINALITATS DEL TRACTAMENT.

L'encarregat del tractament no aplicarà o utilitzarà les dades amb finalitat diferent del que figure en aquest contracte, ni els comunicarà ni tan sols per a la seua conservació, a altres persones.

TERCERA – MESURES DE SEGURETAT.

1. L'encarregat del tractament adoptarà les mesures d'índole tècnica i organitzatives necessàries que garantiscuen la seguretat de les dades de caràcter personal i eviten la seua alteració, pèrdua, tractament o accés no autoritzat, concretant-se en el nivell de seguretat que procedisca, i que atendran, necessàriament, el previst en Reial decret 1720/2007 de 21 de desembre pel qual s'aprova el Reglament de desenvolupament de la Llei Orgànica 15/1999, de 13 de desembre, de Protecció de Dades de Caràcter Personal.
2. L'encarregat del tractament no registrarà dades de caràcter personal si els fitxers no reuneixen les condicions necessàries pel que fa a la seua integritat i seguretat i a les dels centres de tractament, locals, equip, suports, sistemes i programes.
3. L'encarregat del tractament assegura que els fitxers i les persones que intervinguen en el tractament compliran els requisits i condicions exigibles.

QUARTA – COMPLIMENT D'OBLIGACIONS.

1. El responsable del fitxer es reserva el dret de verificar, per si o per empresa o personal especialitzats, el compliment per l'encarregat del tractament de les mesures i compromisos en aquesta clàusula establits.
2. L'encarregat del tractament suportarà íntegrament i directament les responsabilitats que de l'incompliment de la present clàusula es deriven, incloent-hi les possibles sancions.
3. Així mateix, l'incompliment per <indicar nom de l'empresa contractada> permetrà a <indicar nom del centre> resoldre el contracte sense indemnització ni preavis alguns, havent de, a més, <indicar nom de l'empresa contractada>, rescabalar a <indicar nom del centre> pels danys i perjudicis que de l'incompliment es poguessin derivar.

SISENA – CONTROVÈRSIES I JURISDICCIO

Per a les controvèrsies que poguessin sorgir en ocasió del present contracte, les parts, amb renúncia del seu fur propi, se sotmeten expressament als Jutjats i Tribunals d'indicar <província del centre>.

14. Bibliografia

- [Orientacions per a centres educatius](#) de l'AGPD (Agència Espanyola de Protecció de Dades).
- [Manual d'adequació a la LOPD per als centres educatius públics](#)

15. Autoria

Elaborat per:

Equip de Coordinació TIC del Servei d'Informàtica per als Centres Educatius

Direcció general de Tecnologies de la Informació i les Comunicacions

[Obra publicada amb Llicència Creative Commons Reconeixement Compartir igual 4.0](#)